

NEDERLANDS FARMACEUTISCH ONDERZOEK IN DE INTERNATIONALE LITERATUUR

OPVATTINGEN VAN OUDEREN OVER *DEPRESCRIBING* VAN CARDIOMETABOLE MEDICATIEAuteur **Esther Kuipers**

Overbehandeling met cardiometabole medicatie komt nog vaak voor en *deprescribing* wordt zelden geïnitieerd. Hoewel zelfgerapporteerde bereidheid om te stoppen met medicatie onder ouderen meestal hoog is, blijkt uit onderzoek dat er in de praktijk barrières kunnen zijn. Crutzen en collega's onderzochten middels een vragenlijst de invloed van patiëntkenmerken op de opvattingen met betrekking tot *deprescribing* en verschillen in deze opvattingen tussen een aantal cardiometabole geneesmiddelgroepen.

Vanuit vijf openbare apotheken werden 1143 patiënten uitgenodigd die statines, antihypertensiva, sulfonylureumderivaten of insuline gebruikten. Van de 314 respondenten (mediane leeftijd 76 jaar, 54% vrouw), was 80% tevreden met de medicatie en de meerderheid (88%) bleek bereid te zijn met medicatie te stoppen als de arts aangaf dat dit mogelijk was. Leeftijd, geslacht en therapeutisch gebied van de medicatie (diabetes of cardiovasculair) hadden geen invloed op

de algemene houding ten opzichte van *deprescribing*. Het gebruik van meer dan tien geneesmiddelen was geassocieerd met een hogere ervaren medicatielast. Daarnaast werden verschillen gevonden tussen de ervaren geschiktheid van cardiometabole geneesmiddelgroepen: patiënten beschouwden bijvoorbeeld hun antihypertensiva en insuline als geschikter dan statines. Omdat deze opvattingen van invloed kunnen zijn op de bereidheid om te stoppen met medicatie, adviseren de onderzoekers dat zorgverleners bij *deprescribing* rekening zouden moeten houden met deze verschillen tussen geneesmiddelgroepen. ■

- Crutzen S, Abou J, Smits SE, Baas G, Hugtenburg JG, Heringa M, Denig P, Taxis K. Older people's attitudes towards *deprescribing* cardiometabolic medication. *BMC Geriatr*. 2021 Jun 16;21(1):366. doi: 10.1186/s12877-021-02249-z.

Citeer als: Kuipers E. Opvattingen van ouderen over *deprescribing* van cardiometabole medicatie. 2022;7:e1735.

NEDERLANDS FARMACEUTISCH ONDERZOEK IN DE INTERNATIONALE LITERATUUR

DE IMPACT VAN BARIATRISCHE CHIRURGIE OP HET GEBRUIK VAN LEVOTHYROXINEAuteur **Martijn Manson**

In Nederland ondergingen in 2019 ongeveer 12.000 patiënten met morbide obesitas bariatrische chirurgie [1]. Zowel gewichtsverlies als de structurele gastro-intestinale veranderingen kunnen bij deze patiënten grote consequenties hebben voor de farmacokinetiek van verschillende geneesmiddelen.

Yska en collega's onderzochten middels een retrospectief observationeel onderzoek met een follow-up van vier jaar wat de invloed van bariatrische chirurgie was bij

patiënten met hypothyreoïdie. Van het beschikbare cohort van 446 patiënten die bariatrische chirurgie had ondergaan, had 11,6% hypothyreoïdie en kon voor 37 patiënten middels prescriptiegegevens gekeken worden naar de *daily defined dose* (DDD) van levothyroxine. De mediane DDD van levothyroxine was 48 maanden na operatie nauwelijks veranderd. Op het niveau van de individuele patiënt werden echter na operatie bij circa 70% van de patiënten een verhoogde dan wel ver-

laagde DDD van levothyroxine gevonden. Deze dosismwijzigingen vonden vooral gedurende de eerste 24 maanden na operatie plaats en kwamen zowel bij patiënten met Roux-en-Y-gastric bypass en gastric sleeve frequent voor. De gemiddelde spiegels van *thyroid stimulating hormone* (TSH) en niet-gebonden thyroxine (vrij-T4) na operatie waren ongewijzigd, hetgeen suggereert dat patiënten wel goed ingesteld konden worden. Een mogelijke verklaring voor de dosisverhogingen respectievelijk verlagingen van levothyroxine na bariatrische chirurgie is dat gewichtsverlies levothyroxinespiegels kan verhogen, terwijl de absorptie van levothyroxine anderzijds kan afnemen. Op basis van bestaande studies blijft het daarom lastig om na de (verschillende) bariatrische operaties te voorspellen welke

dosering van levothyroxine nodig is. Gebruikers van levothyroxine dienen daarom na bariatrische chirurgie intensief gemonitord te worden, in het bijzonder gedurende de eerste 24 maanden na operatie. ■

- Yska JP, Arfman IJ, van Oijen MA, de Heide LJM, Emous M, Veeger NJGM, van Roon EN. Long-term Effect of Bariatric Surgery on the Use of Levothyroxine and Thyroid Levels. *Obes Surg.* 2022 Mar;32(3):742-748. doi: 10.1007/s.

Citeer als: Manson M. De impact van bariatrische chirurgie op het gebruik van levothyroxine. 2022;7:e1736.

Literatuur

[1] KNMP Kennisdocument Geneesmiddelen bij morbide obesitas en na bariatrische chirurgie, versie juli 2020.

NEDERLANDS FARMACEUTISCH ONDERZOEK IN DE INTERNATIONALE LITERATUUR

ALCOHOLGEBRUIK EN KATERS GEDURENDE DE EERSTE COVID-LOCKDOWN IN NEDERLAND

Auteur **András Vermes**

Onderzoek heeft aangetoond dat de coronapandemie en bijbehorende *lockdowns* een negatieve uitwerking hebben op de gemoedstoestand en kwaliteit van leven. Tevens was tijdens *lockdowns* sprake van het sluiten van cafés en restaurants. Als gevolg hiervan hebben mensen hun gedrag aangepast, inclusief drinkgedrag. Dit onderzoek vergelijkt de gelegenheid waarbij het meeste alcohol werd gedronken vóór (januari-maart 2020) en tijdens de eerste *lockdown* (maart-mei 2020), inclusief optreden en hevigheid van hiermee geassocieerde katers.

Het onderzoek werd uitgevoerd met 761 deelnemers die deel uitmaakten van een groter onderzoek naar de gesteldheid tijdens de COVID-pandemie. In vergelijking tot de gelegenheid met de meeste alcoholinname in de periode vóór de pandemie was er sprake van een significante vermindering ten opzichte van dezelfde situatie tijdens de eerste *lockdown* met betrekking tot het aantal consumpties, duur van alcoholinname en bloedalcoholconcentratie. Ook was sprake van een vermindering van subjectieve intoxicatie (dronkenschap) en hevigheid van de kater. Er was sprake

van verschillen in leeftijdsgroepen en in geslacht. Mannen dronken in alle gevallen meer alcohol en hadden vaker katers. Jong volwassenen (18-35 jaar) verminderden tijdens de eerste *lockdown* significant hun alcoholinname tijdens de gelegenheid met de meeste alcoholconsumptie. Ook hadden zij minder last van dronkenschap en ondervonden mildere katers. Boven de 35 jaar was geen sprake van verschil tussen de periodes.

Geconcludeerd wordt dat de eerste *lockdown* met name bij jong volwassenen een vermindering liet zien van de alcoholinname en de hevigheid van de katers in relatie tot de gelegenheid met de meeste alcoholconsumptie. ■

- Merlo A, Severeijns NR, Hendriksen PA, Benson S, Scholey A, Garssen J, Bruce G, Verster JC. Alcohol Consumption on the Heaviest Drinking Occasion and Hangovers during the First Dutch COVID-19 Lockdown. *Int J Environ Res Public Health.* 2022 Apr 3;19(7):4301. doi: 10.3390/ijerph19074301.

Citeer als: Vermes A. Alcoholgebruik en katers gedurende de eerste COVID-lockdown in Nederland. 2022;7:e1738.